

Kosten- en opbrengstenstructuur Nederlandse kottersector

Wim Zaalmink, Arie Mol en Arie Klok

Inleiding

In het kader van mogelijke compensatie voor inkomstenverlies als gevolg van Covid-19 in de garnalen- en kottersector van de Nederlandse vloot is inzicht in kosten- en opbrengststructuren van belang voor het vaststellen van eventuele vergoedingsbedragen bij (gedeeltelijke) staking van de visserij. Deze notitie gaat in op besomming en kosten voor diverse segmenten van de kottersector, die de basis kunnen vormen voor vast te stellen vergoedingsbedragen. De pelagische sector en de kleinschalige visserij blijven in deze notitie buiten beschouwing. De gegevens zijn afkomstig uit het Bedrijveninformatienet van Wageningen Economic Research.

Methodiek

Er zijn verschillen in kosten en opbrengsten tussen de verschillende type visserijen en kotters. Grotere kotters vissen vooral op platvis en de kleinere kotters vooral op garnaal. De groep garnalenvissers is opgesplitst in de groep vissers die met lichte kotters met minder dan 260 pk vist (vooral Waddenvissers) en het tussensegment (260-300 pk). Het tussensegment kan soms één type visserij uitoefenen (zoals garnalenvisserij) maar ook vaak beide type visserijen. De onderscheiden groepen verschillen onderling in het kosten-opbrengstenpatroon. Deze verschillen kunnen dus gevolgen hebben voor eventuele vergoedingsbedragen die daarvan afgeleid worden. Daarom is bij deze studie de kottervloot opgesplitst in de volgende groepen:

1. Kotters <260 pk alleen garnaal
2. Kotters 260-300 pk alleen (100%) garnaal
3. Kotters 260-300 pk gemengde visserij (garnaal en andere visserijen)
4. Kotters 260-300 pk geen garnalenvisserij
5. Kotters >300 pk (exclusief flyshoot)
6. Kotters flyshoot

In 2019 is door Oostenbrugge et al. op verzoek van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een overzicht opgesteld van de kosten en opbrengsten voor vier groepen schepen. Achtergrond hiervan was een eventuele vergoeding uit een [noodfonds](#), bedoeld voor vissers die zouden kunnen worden getroffen door sluiting van de wateren rondom het Verenigd Koninkrijk in het geval van een harde Brexit. Een samenvatting hiervan is in bijlage 1 weergegeven. De huidige notitie berekent kosten en opbrengsten analoog aan de voorgaande methodiek, echter voor meerdere groepen kotters, over meerdere jaren en ook worden arbeidskosten normatief berekend.

In de notitie van van Oostenbrugge et al. (2019) zijn de volgende kostenposten onderscheiden: vaste kosten, arbeidskosten, proportioneel variabele kosten en gemengd variabele kosten. De gemengd variabele kosten (navigatie, onderhoud casco en motor) zijn daarbij kosten die deels samenhangen met visserijactiviteiten en deels ook kosten zijn die doorlopen als er geen visserijactiviteiten plaatsvinden. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat deze kosten voor 50% variabel zijn en voor 50% vast. Bij de huidige berekeningen zijn deze gemengd variabele kosten voor 50% toegerekend aan vaste kosten en voor 50% aan proportioneel variabele kosten. De berekeningsmethodiek is dus gelijk. In bijlage 1 is een heropstelling van deze kostenposten gemaakt waardoor deze vergelijkbaar zijn met de in deze factsheet gepresenteerde resultaten.

Een andere wijziging betreft de arbeidskosten. Deze bestaan uit de kosten van deellonen van bemanning en schipper. Deellonen zijn echter afhankelijk van gerealiseerde besomming en brandstofkosten, en kunnen dus van jaar tot jaar sterk fluctueren, afhankelijk van vangsten, prijzen en brandstofkosten. Daarom zijn nu de arbeidskosten normatief berekend. Hierbij is uitgegaan van een dagloon van 360 euro (circa 12 uur arbeid per dag à 30 euro per uur) en het aantal gerealiseerde bemanningdagen. Het Bedrijveninformatienet gaat uit van een uurloon van 27,03 euro voor ondernemers. De 30 euro per uur voor de visserijondernemers en bemanning is vastgesteld door uit te gaan van de Informatienet-norm aangevuld met een onregelmatigheidstoeslag.

Binnen de scope van de studie kon geen berekening worden gemaakt van het gemiddeld aantal visdagen per visweek. Deze ontbreken daarom in de weergegeven resultaten. Om toevalsinvloeden te voorkomen is uitgegaan van een gemiddelde van 2 kalenderjaren (2017 en voorlopige resultaten van 2018).

Resultaat

In tabel 1 worden de gemiddelde besomming en kosten, opgesplitst naar vaste kosten, normatieve arbeidskosten en variabele kosten van de onderscheiden groepen per kotter per jaar weergegeven, gemiddeld over de jaren 2017 en 2018.

Tabel 1 Besomming en kosten per kotter per groep, euro per jaar en per zeedag, gemiddeld over de jaren 2017 en 2018

	Garnaal, <260 pk	Garnaal, 260-300 pk	Gemengd, 260-300 pk	Geen garnaal, 260-300 pk	>300 pk	Flyshoot
	groep 1	groep 2	groep 3	groep 4	groep 5	groep 6
Totaal aantal actieve kotters per groep in 2019 a)	32	91	65	9	86	19 b)
Gemiddeld aantal zeedagen	92	126	175	209	223	176
<i>Per jaar (euro):</i>						
Besomming	284.000	541.000	861.000	1,346.000	2,175.000	1,616.000
Vaste kosten	50.000	98.000	157.000	243.000	287.000	336.000
Normatieve arbeidskosten	61.000	111.000	234.000	318.000	530.000	465.000
Variabele kosten	68.000	144.000	304.000	463.000	842.000	620.000
<i>Per zeedag (euro):</i>						
Besomming	3.088	4.283	4.926	6.427	9.758	9.186
Vaste kosten	544	775	896	1.160	1.288	1.910
Normatieve Arbeidskosten	658	880	1.339	1.519	2.377	2.644
Variabele kosten	743	1.140	1.739	2.213	3.777	3.523

Bron: Bedrijveninformatienet, Wageningen Economic Research

a) Bron: vlootregister 2019; b) Waarvan 3 kotters die naast flyshoot ook een andere visserij kunnen uitoefenen.

De berekende kosten per zeedag verschillen uiteraard tussen de onderscheiden groepen met de laagste kosten voor de kleine kotters en de hoogste kosten voor de grote kotters. De garnalenkotters in groep 2 (eurokotters met 260-300 pk) hebben lagere kosten per zeedag dan de andere eurokotters. Dit komt omdat deze garnalenkotters vaak kleiner van omvang zijn, en soms ook ouder. Daarnaast zijn bij de andere groepen met gemengde visserij ook meer vistuig en andere aanpassingen aan boord nodig, en daarmee zullen die kosten ook hoger zijn.

De kosten liggen verder in lijn met de resultaten zoals die in de voorgaande studie (Oostenbrugge et al.) zijn berekend. De normatieve arbeidskosten zullen afwijken van de werkelijke arbeidskosten, en dat kan per groep verschillen. Deellonen zijn afhankelijk van besomming en brandstofkosten en variëren dus tussen de jaren en de groepen.

Bijlage 1

Tabel B.1 Kosten en opbrengsten per zeedag voor verschillende groepen schepen in 2017

	Kotter <300 pk a)	Kotter >300 pk b)	Flyshoot	Trawler
Gemiddeld aantal zeedagen per kalenderweek	3,6	4,1	3,5	5
Per zeedag (euro):				
Besomming	5.414	10.080	10.368	59.956
Vaste kosten	934	1.331	1.991	18.042
Arbeidskosten	1.919	2.847	3.119	15.902
Variabele kosten	1.909	3.592	3.256	22.684

Bron: bewerking van Oostenbrugge et al. (2019)

a) Vergelijkbaar met de groepen 2, 3 en 4 in tabel 1; b) Vergelijkbaar met groep 5 uit tabel 1.

Literatuur

Oostenbrugge, H. van, J. op de Weegh en J. Roskam (2019). *Kosten en baten van schepen die in de VK-wateren vissen*. Rapport 2019-044. Den Haag: Wageningen Economic Research

Meer informatie

Wim Zaalmink
 T +31 (0)320 29 35 30
 E wim.zaalmink@wur.nl
www.wur.nl/economic-research

2020-039